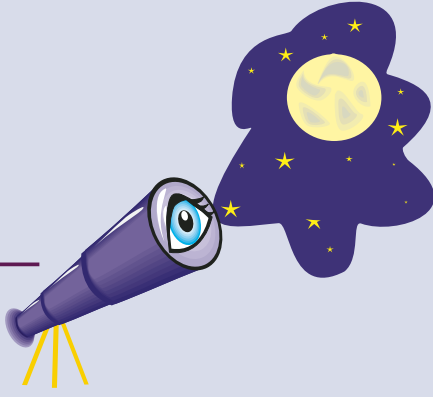

Gökyüzü

Alp Akoğlu

İki KuyrukluYıldız Birden Gökyüzünde

Önümüzdeki aylarda gökyüzü oldukça hareketli olacak. Bu ayın sonlarına doğru beliren iki kuyrukluYıldız, özellikle Mayıs ve Haziran aylarında çıplak gözle kolayca görülebilecek kadar parlaklaşacak. Gökyüzü köşesinin bu bölümünde bu kuyrukluYıldızlara değineceğiz. Ancak, Mayıs ve Haziran aylarındaki gök olayları için de şimdiden kendinizi hazırlamanızı öneririz. 4-5 Mayıs gecesi Ay tutulacak; 21 Mayıs'ta Ay, Venüs'ü örtecek; 8 Haziran'da da Venüs Güneş'in önünden geçecek. Özellikle Venüs geçişi çok ender rastlanan bir gök olayı. Son geçiş 1882 yılında gerçekleşmişti.

Önümüzdeki günlerde gökyüzünde belirecek iki kuyrukluYıldız, LINEAR C/2002 T7 ve NEAT C/2001 Q4. LINEAR kuyrukluYıldızı, Dünya'ya yakın asteroitleri araştırmak için başlatılan LINEAR projesi kapsamında yapılan gözlemler sonucunda keşfedildi. LINEAR kuyrukluYıldızı, Nisan ayının ortalarından itibaren, sabah hava aydınlanmadan, doğu ufku üzerinde gözlenebilecek. Parlaklığı bu sırada yaklaşık 5 kadir olan kuyrukluYıldız, ayın sonuna geldiğimizde 3,5 kadir parlaklığa ulaşacak. Bu da, çıplak gözle rahatlıkla gözlenebileceği anlamına geliyor. KuyrukluYıldız, Mayıs başından itibaren, akşam saatlerinde, batı-güneybatı ufku üzerinde yer alacak ve ilerleyen günlerde yavaş yavaş yükselecek. LINEAR, en yüksek parlaklığına Mayıs ortalarında ulaşacak. Bu sırada parlaklığının 2,3 kadir olacağı tahmin ediliyor.

NEAT kuyrukluYıldızını gözleyebilmek için ayın son günlerini beklemek gerekecek. KuyrukluYıldız, güneybatı ufku üzerinden yükselmeye başlayacak ve Mayıs sonuna gelindiğinde neredeyse başucuna kadar yükselmiş olacak. Haziran ve Temmuz aylarında kuzeybatı yönüne doğru biraz alçalacak ve sönükleşerek gözden kaybolacak. KuyrukluYıldızın parlaklığı Nisan sonunda yaklaşık 3 kadirken, birkaç gün içinde biraz daha artarak 2,5 kadir olacak. Sonraki günlerde parlaklığı yavaş yavaş azalacak olan kuyrukluYıldız, Haziran ve Temmuz aylarında da gözlenebilecek.

Bu iki kuyrukluYıldız, en parlak oldukları dönemde, kent merkezlerinden bile gözlenebilirler. Ancak, özellikle LINEAR'ın ufka yakın konumda bulunuşu nedeniyle, gözlem yeri olarak ışık ve hava kirliliğinin olmadığı yerler seçilmeli.

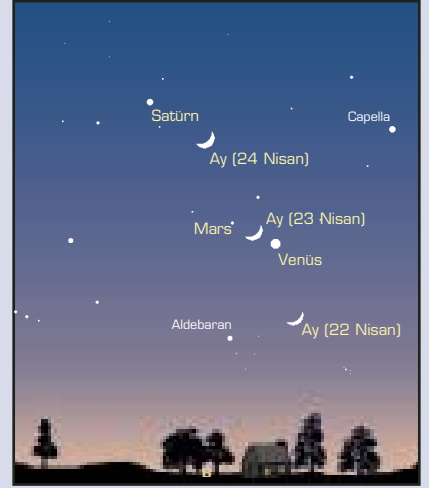
Nisan'da Gezegenler

Venüs, Nisan ayında da gökyüzündeki en etkileyici gezegen olma özelliğini sürdürüyor. Gezegen, Güneş battıktan bir süre sonra batı ufkunda beliriyor ve gecenin ilerleyen saatlerine kadar gökyüzünde kalıyor. Venüs, yaklaşık -4 kadir olan parlaklığıyla, alacakaranlıkta bile dikkat çekiyor. Akşam Yıldızı, yaklaşık 23:00 civarında batıyor.

Venüs, ayın başında, Boğa Takımyıldızında yer alan Yedikızkardeşler (Ülker) açık yıldız kümesinin çok yakınında görünecek. 3 ve 4 Nisan'da, gezegen kümenin önünden geçecek ve içindeymiş gibi görünecek. Yedikızkardeşler en parlak açık yıldız kümesi olsa da, Venüs'un parlaklığıyla biraz gölgede kalacak.

Teleskoplu gözlemciler için, Venüs giderek incelen bir hilal biçimini alıyor; ancak, bu sırada yakınlaştığı için, gezegenin görünür büyüklüğü giderek artıyor.

Merkür, ayın ilk günlerinde gözlem için uygun konumda. Ancak gezegen, ayın ilk haftasın-

22-24 Nisan akşamları batı ufku

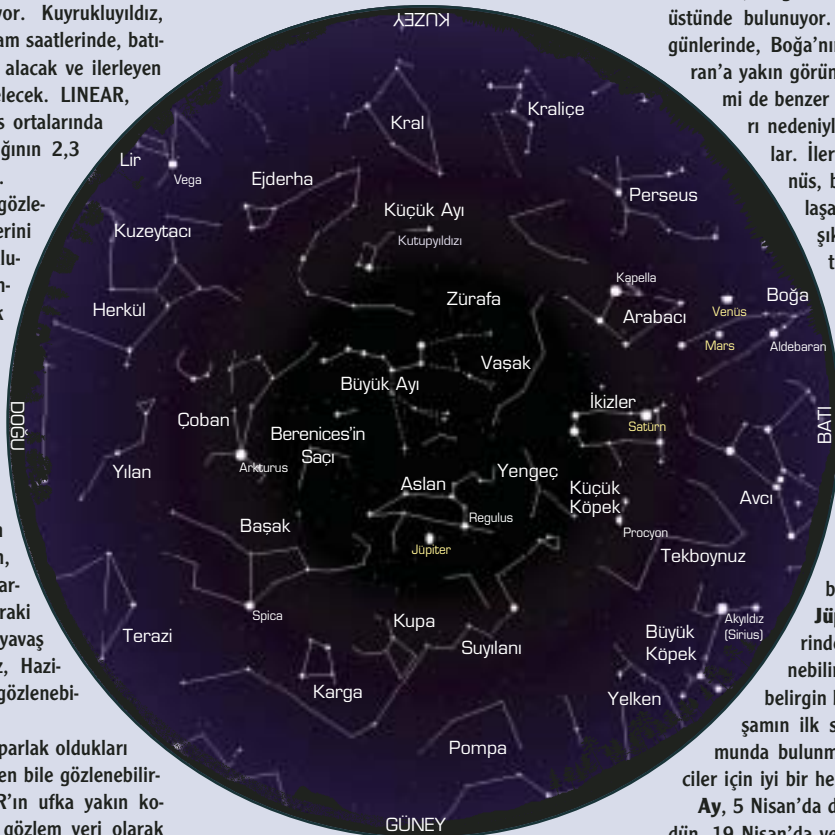
dan sonra gözden kaybolacak. Gezegeni gökyüzünde bulmak için, akşam alacakaranlıkta batı ufkunun biraz üzerine bakmak gerekiyor.

Mars, Boğa Takımyıldızı'nda, Venüs'ün sol üstünde bulunuyor. Gezegen, özellikle ayın ilk günlerinde, Boğa'nın turuncudev yıldızı Aldebaran'a yakın görünür konumda. Her iki gök cismi de benzer renkte ve parlaklıkta olmaları nedeniyle güzel bir ikili oluşturuyorlar. İlerleyen günlerde Mars ve Venüs, birbirlerine biraz daha yakınlaşacaklar. 23 Nisan'da, yaklaşık 4 günlük hilal de onlara katılacak.

Satürn, hava karardığında en yüksek konumunda bulunuyor. Akşam, alacakaranlığın ardından gezegeni görmek için, güney yönüne dönüp ufuktan yukarı doğru bakmak yeterli. Mars ve Venüs'ün sol üstünde yer alan gezegen, giderek onlara yakınlaşıyor. Satürn, gece yarısı civarı batmış oluyor.

Jüpiter, akşamın erken saatlerinde güneydoğu yönünde gözlenebilir. Gezegen, Satürn'e göre belirgin biçimde parlak. Jüpiter'in akşamın ilk saatlerinde en yüksek konumunda bulunması, onu teleskoplu gözlemciler için iyi bir hedef yapıyor.

Ay, 5 Nisan'da dolunay, 12 Nisan'da sondördün, 19 Nisan'da yeniay, 27 Nisan'da ilkdördün evrelerinden geçecek.

1 Nisan saat 23:00; 15 Nisan saat 22:00; 30 Nisan 21:00'de gökyüzünün genel görünüşü